

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Qvatvor Conseqventibvs Pertexens, Quae post beatum S. Xauerij
Obitum Soc. Patres ad Dei gloriam in iisdem Prouinciis gessere

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1667

4. Patres vexa[n]tur à Bo[n]ziis Sancta Funaij Christ. vita.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11445

mendet posteris; bona, & filios ab omni patrum criminis contagione securos præstet: at si volet Princeps aliena manu reum occumbere, quam multos potest ex propinquis, & seruis, maximè filios domi fortiter accingit ad defensionem aduersus iustitiæ regni admittitros cum manu valida militum adfuturos, ne tam reus quam hostis pugnando moriatur. In ære domus, & quicquid aut rerum aut hominum in ea fuerit, subiectis ignibus in cinerem agitur. His vero tribus de quibus narramus negatum est morte nobilium sua manu perire, expugnatos, & victos iniectum incendiū consumpsit. Quod in eorum palatia dum noctu grassatur vento flammam in proxima, inde in alia portante restingui ante non valuit quàm domus trecentæ conflagrasset, damno in Iaponia procliu, quæ domos nisi ligneas non habet. Verum illa media in clade, casu an miraculo? stetit domus, nec flammarum vim sensit, in qua Patres quod adhuc Funaj sacra æde carerent, supellectilem altaris, & sacrificij asseruandam apud feruidum Christianum soliti erant deponere, quod regem cum minimè lateret, putaretque illam cum domibus regionis eiusdem redactam in cineres, ante lucem ad Patres legauit nobilem, per quem illos in partem suam vocabat faustitatis, sibi nocte illa partem imperium, enses rebellium ab suo capite depulso, se Patrum denique orationibus reuixisse, cæterum iacturam spernerent quamcumque essent ex incendio passi, abundè se illam cumulateque repensurum. At ubi audiuit, viditque postridie saluam domum, solamque in tanta reliquarum strage, ab igne intactam, indubitato prodigio id factum credidit, omnisque cum illo ciuitas rei nouitate mirè attonita, iactansque, Patrum Deum tam latè incendia sparsisse, vt se ignis potentem probaret, ac dominum, quem nihilominus vetuisset ad eas ædes accedere, quibus suo cultui dicata seruariantur.

4. Tumultus ciuiles posuerant; sceproque iam placidè Rex potiebatur, cum liberaturus promissi fidem Patri Gago datam, edixit publice per vrbis compita cuius integrum esse legem amplecti Christianam, simul aream Patribus templo constituendo designauit; nec multo post cedri nam de patrimonio suo domum magnificam & amplam iis dono dedit, quam in ædem sacram concinnauit leuis paucorum interpolatio. Christianitatem Xauerius angustam Funaj reliquerat; excolebatque illam à biennio Cosmus, & Fernandes. Sed refumense Gago cum sociis concionum munus ad sesqui mille capita breui creuit. Pauperum fere, & simpliciorum, optimates autem vt cultiores ingenio, & intelligendo perspicaciores. Veri non dubia nec obscura lux delectabat, optassentque illi se tradere, si tam pronum fuisset vitiis incoctos viuendi mores abiicere quam errores credendi: sed probè conscij ac testes castimonie illius citra quam non potest illibatam & navi expertem, Christianum nomen consistere; laudabant illam in alijs; ipsi pecudum vitæ assueti, altiorem putabant quam vt humi strati ad eam aspirarent. Soli

Bonzij

Patres vexantur à Bōzijs, Sancta Funaj Christi vita.

Bonzij sceleratissima natio, & cui nulla vsquam orbe toto malignitate par, vt iacentem prius religionem vident assurgere, damnis occursum quæ refloriscens eius auctoritas ipsorum famæ, & quæstui apud populum inuehebat; ad arma canere, conclamare, conatus nefarios ad eius interitum iungere: haud quidem doctrinæ commissionibus, tamen ad eas prouocati, necdum enim iis exciderat Fucarandoni probrum, qui rege coram aduersus Xauerium ausus disputare, sectam suam dedecorauerat, sed notis artibus, & mendaciorum apparatu qualem putabant sufficere vt Patres populo detestabiles effingerent. Nempe illos per summam audaciam suam de cælo aduentum venditare; loqui de rebus vitæ alterius vt si eas spectassent; Deum colere miserum, ad delatos honores cæcum, surdum ad vota precantium; truncum manibus ad beneficia suis adoratoribus porrigenda, & hunc nihilo fecius moliri in Iaponiam intrudere, extrusis ex ea diis patriis, per quos pace secura, bello victrix, primas inter imperia omnia teneret, conferrent Iapones Bonziorum insontem cum flagitiosa Patrum vita; abstinere se Bonzios animantium esu omni: herbis, legumine, & aqua contentos. Patres raptorum venis infantium in sacrificia exhaustis, eorum carnes immaniter edere: & istiusmodi sexcenta ad infatuandam plebeculam stolidam, quæ turmatim Patres cum foras prodirent incessabat, pone acclamitans Cincico Cincico, quod eorum lingua cælo delapsum significat, & Patres insimulabat falsitatis; ad rogum alij petebant homicidas, & helluones carniū humanarum; omnes æmula rabie in eorum famam bacchabantur. Nocte Bonzij sub Patrum fenestris ocyma integrabant, eosque fero ululatu, ebriis furore conuitiis, & lapidatione pergebant vexare, quoad Rex breui post, per præconem, vitam illorum & quietem, custodiendam viciniæ commisit. Qua lege apud Iapones sancta qui septis viciniæ, principis edicto descriptis clauduntur, fidei suæ concreditum, tanquam rem Principis, coguntur vel armis si opus est ab omni iniuria tueri. Metu ergo pœnarum exclusi viciniæ Bonzij, alij fraudes vertunt, & quos iam faxis non poterant, maledictis & calumniis ad omnem infaniam lacerant; neophytis sordes, & auaritiam exprobrant; desertores deorum effectos, Christianismi sectatores, ad hoc solum vt sacrilegio duplici, tantillum id sumptuum redimerent, quod in simulachra & eorum sacrificulos pensitabant. Quo planè Bonzij nihil atrocius suis execrationibus deuouebant, vtpote ad vitium ventrem & latera fodiente, & antiquam saginæ materiam, ad maiorem in dies maciem, & inopiam redigente: sed ex iis lucrum quod erant commeriti fecere; ac dum Christiani præclara & pia opera, criminationibus impiis reponunt, eorum fraudes & mendacia in apertum hoc ipso protulerunt: menstruamigitur contributionem sponte sibi quisque imposuit (& quidem largius olim solita pendit, cupiditati Bonziorum) conferebatur à singulis in commune, tributum illud vltro neum in templo Patrum cum ad diuina conuenirent; eorundem in ædes colligebantur ad prandium magno numero

pauperes, & calamitosi quibus ut quique inter Christianos, eminebant ita sibi honorificum censebant iis ad mensam ministrare.

Ad hæc Iaponibus cum solenne sit quot annis sumptuosè mortuis parentare, quæ Bonziorum coquina est, vendunt Sycophantæ, popello fabulam, functorum animas, suorum quamque illo die in ædes diuertere ut refocillentur lautissimo prandio, ducere illas ex appositis ferculis substantiam omnem quæ sub oculos non cadit, exsucca manere residua, quæ ipsi gulæ suæ tollunt. Hac in functos parentes stulta pietate, ne tamen ethnici præ Christianis superbirent; instituit Gagus functorum memoriam in mensem integrum à die mortualium proferre: nullus fuit Nouembri dies quin precibus publicis, largitione in egenos, & solenni sacro coleretur, adiuncta semper concione de nouissimorum aliquo, ut in Christianorum animos futura vita & descenderet altius, & ijs tenacius inhaereret: quemcumque præterea moti contigisset, huic decernebatur funus magnificum. Præibat pompæ Ioannes Fernandes altam præferens crucem, sequebantur ordine Christiani cum funalibus accensis. Claudebat agmen P. Baltazar Gagus in linea castula, stolatus cinctusque ministris aliquot ex primaria iuuentute quorum alius ritualement ferebat librum, aquæ lustratis vaseolum alius, sacram tabulam alij, & quicquid denique suppetebat, quo funebris illa supplicatio videretur ornatio. Postremo sandapila pretioso vestita serico portabatur cadauer, & litaniarum pio cantu digestus in hunc modum ordo per vicos vrbs præcipuos ad sepulchrum tendebat, vbi postridie ab iisdem iterabantur exequiæ. Trito quidem apud nos, sed miro illic ob nouitatem spectaculo, summaque ab omnibus pietatis laude commendato, in eo potissimum quod æquali honore in plebeia, & nobilia funera conferretur. Verum enimvero à Patribus vexandis coerciti regia tutela Bonzij; & his in Deum in egenos, in mortuos, Christianorum officiis manifestè reuicti; comminiscantur aliud inuentum & arcana inter se machinatione approbatum, nituntur experiri: fingunt velle in gratiam redire; dictitant passim, & affirmant, accuratissima perscrutatione compositam ab se cum religione Christiana Iaponicam, tandemque compertum nihil eas inter se nisi in speciem, & exterius differre, loquendi modum, & ritus vtriusque tantisper absimiles, cæterum quoad rem, summamque substantiæ, easdem esse. Quod eo consilio garriebant ut sequaces suos in auitis religionibus tenerent, persuasos illas à Christiana minimè dissentire: at ne hic quidem suus sceleratis mimus commodè respondit. Gagus statim fora, & compita concionibus peruadens assiduis errorem dedocuit, planum faciens vniuersis, quantum à luce noctem & tenebras tantum à lege Christiana sectas Iaponum discrepare; quod ex audientium animis, ne quæ forte dilapsum vanesceret, stylo etiam inarauit, Libroque complexus est, quem tanto cum applausu legere sapientes, ut eius fama in aulam peruaderet iuberetque Rex integrum in nobilium confessu sibi recitari, & ex eo apographum duci: codicem vero archetypum

chetypum sigillo regio munitum remitteret ut nota regiae approbationis probaret populo Pater Gagus doctrinae quam continebat veritatem. Sed enim lingua styloque silentibus plus satis illam assererebant distinguerebantque à Christi lege Bonziorum sectam impuratam neophyti quales tunc erant, & quales fuerant antequam Christum induissent: nempe simulacris dum famularentur, ex colluione concreti vitiorum; post absterfam vero aquis celestibus vitam praeteritam, & mentem diuino epulo refectam, tam sibi dissimiles, ut in congenitam homini redisse innocentiam viderentur. Exuberante scilicet in ijs aeterni spiritus afflatu, ut moris illi est in eos se largius fundere, quos nouis Ecclesiis primos lapides destinavit. In Deo & diuinis toti; ut de illo audirent, & sacris interessent, lucem anteuertebant horis tribus ad praecipienda in templo loca; ut Amanguccij, sic Funaij ex usu Ecclesiae veteris, noctes vigilabant, festis per annum maioribus prauias: cum aedificanda primum à nostris fuit domus aedes sacra, partem operis in eo nemo omnium fuit quin sibi arrogaret, proceres iuxta, & plebei. Ac nobiles quidem laboris merito ne artis inscitia priuaret, pars materiam, & saxa, trabesque conuicere, pars cibo opificibus coquere, & mensam struere. Verni ieiunij dies quadraginta Christiano ieiunio explebant, eo Iaponibus difficilius quod assueuerint à puero sexies minimum in die comedere; statis diebus, & more stabili, cruenta sui flagellatione, Christi patientis colebant memoriam centum quinquaginta, tanto ardore pietatis ut iteratis ad cessandum signis inhibere nisi aegre non possent. Iam quanto fidei amore, quam prompta ad mortem pro illa oppetendam flagrarent constantia id argumento sit, quod in summo aestu Bonziorum aduersus Christianos furentium, alij per urbem passim contenderent Christianos se esse; vitam sibi auferri, sed Christum non posse: opus alij palam in publico factitarent, quibus diebus solebant ethnici cessatione operum inuolabili, suos lapides venerari; & eos audenter spreto periculo carperent tanquam daemóni mancipatos; à quibus carpebantur velut temeratores festi sui. Rati demum se Deo recuperatae animae pretium auarè persolvere, nisi aliquam ab se reductam animam, eius altaribus sisterent; subibant in aedes priuatorum legisque Christianae gloriosum nomen & sanctimoniam iis cum praedicassent redibant ad Patres incomparabili triumphantes gaudio ex laetis familiarum manipulis quas Christo subiugarant, totasque interdum ducebant ad baptismum: huius porro famam Christianitatis tam religiosae, late sparsam magnos circum progressus fuisse facturam, nisi Patrum paucitas obstitisset, pagorum aliquot nunciij indicarunt, per quos Gagus multum rogabatur secum item ut vellet aliquam rei Christianae communicare notitiam; certo enim illam amplexuros, si sublimitate arcanorum, & legum sanctitate, superiorem patriis ritibus comperissent: adire quidem non potuit nisi proximos Funaios sed successu tam fausto, ut ex singulis ferè ad trecentos Deo lucraretur. Exciuit & alios Deus ad eundem Patrem sed longinquiores, & procul à Bungi confiniis positos.